

Innhold

Forord	9
Innledning	11
Undervisning som et etisk anliggende	12
Nettressurs til boka	15
Kapittel 1	
Etikk og moral	17
Profesjon og profesjonsetikk	19
Læreryrket som profesjon	19
Profesjonsetikk	21
Etiske teorier	29
Pliktetikk	30
Nærhetsetikk	30
Verdier og normer	36
Sentrale verdier for lærere	39
Ulike normer i læreryrket	42
Kapittel 2	
Forpliktelses	53
Læreplan og samfunnsmandat	53
Taushetsplikt og opplysningsplikt	54
Begrensninger i taushetsplikten	55
Menneskerettighetene og Barnekonvensjonen	59

Kapittel 3

Etiske dilemmaer i skolen 69

Etiske og profesjonsetiske dilemmaer 69

Profesjonsetiske dilemmaer i klasserom og skole 73

    Å beskytte barn og unge mot skade 76

    Være ærlig, si sannheten 77

    Rettferdighet, likebehandling og like rettigheter 79

    Rettferdighet og karaktersetting 84

    Kollegiale dilemmaer 89

Kapittel 4

Håndtering av etiske dilemmaer 95

Ulike tilnærminger til etiske dilemmaer 96

Lærerstrategier og ulik moralsk praksis 97

    Moralsk instruksjon 98

    Moralsk konversasjon 100

    Moralsk interaksjon 103

    Den moralske interaksjons problemer 104

Krenkelse og krenkende handlinger 105

    Hva er da krenkende atferd? 106

    Kjefting 107

    Integritetskrenkelser 109

    Barnets selvbestemmelse og autonomi 110

    Foreldres integritet 111

    Kollektiv straff 113

    Mobbing og trakassering 114

    Til drøfting 118

Kapittel 5

Lærerprofesjonens etiske plattform 121

Plattformens funksjon og hensikt 123

Analyse av plattformens innhold 125

Kapittel 6

Praktisk etikk - etiske analyser og refleksjon 130

Etisk refleksjon - gjennom tvil og valg 131

Avklare egne førforståelser 132

Analyser av verdier - eksemplifisert i verdien «barnets beste» 134

Etiske analyser 146

    Etisk refleksjonsmodell 148

    Totrinnsanalyse av håndteringer/handlinger 151

Kapittel 7

Utvikling av profesjonsetisk kompetanse 153

Utvikling av profesjonelt skjønn og dømmekraft 153

Referanser 159

Lærerprofesjonens etiske plattform 165

Stikkordregister 168